

Риторика

Викладач – доктор педагогічних наук, професор Володимир НИЩЕТА

Мета вивчення курсу: 1) з'ясувати концептуальні положення сучасної риторики; 2) озброїти студентів знаннями про сучасні підходи до організації комунікативної й риторичної діяльності в навчальному процесі й застосовувати їх у власній педагогічній діяльності з метою підвищення ефективності навчального процесу й отримання високих освітніх результатів відповідно до вимог демократичного постіндустріального суспільства; 3) виробляти у студентів професійні навички, пов'язані з комунікативною й риторичною діяльністю; 4) формувати у студентів вміння розробляти й запроваджувати алгоритми й правила раціональної, доцільно організованої педагогічної діяльності в контексті мовленнєвої поведінки; 5) розвивати в них творчі здібності, ініціативність, самостійність, творчість мислення; 6) озброїти студентів знаннями, вміннями і навичками роботи з дітьми за умов особистісно-орієнтованого виховання і навчання; 7) підвищити їх практичну підготовку за дотримання її високого теоретичного рівня.

Завдання курсу:

- сформувати уявлення студентів про закони й принципи риторики, специфіку організації комунікативної й риторичної діяльності в сучасній школі, методи, засоби, форми, форми організації навчання в контексті риторики;
- виробити професійні вміння й навички, пов'язані з мовленнєвою поведінкою й риторичною діяльністю, спрямовані на особистісно зорієнтоване, розвивально-креативне навчання школярів;
- сформувати вміння студентів здійснювати діагностику мовленнєвого розвитку учнів, контроль та оцінювання їх навчальних досягнень з погляду риторики;
- виробити в студентів вміння й навички використовувати досягнення сучасної риторики у власній практиці;
- ознайомлення з процесом створення публічних промов і вдосконалення публічного мовлення;
- залучення студентів до риторичного знання й риторичної практики з метою:
 - швидкого встановлення контактів із людьми;
 - формування вмінь генерувати ідеї й точно оформлювати їх у мовленні;
 - встановлення з оточенням взаєморозуміння;
 - ознайомлення з етикою мовленнєвої поведінки;

- формування мовленнєвої відповідальності.
- формувати уміння ефективного мовленнєвого впливу;
- формування умінь і навичок оптимального мовлення.

Ділові папери та професійна компетенція

Викладач – кандидат філологічних наук, доцент Світлана ГЛАЗОВА

Дисципліна «Ділові папери та професійна компетенція» допомагає здобувачів вищої освіти опанування правилами оформлення та редагування документів, оволодіння основами офіційноділового стилю української мови, що забезпечить професійне спілкування на належному мовному рівні.

Метою викладання навчальної дисципліни є формування в студентів необхідних теоретичних знань та практичних умінь усної та письмової ділової комунікації; навчити презентувати себе як фахівця.

Завдання: ознайомлення зі знаннями про мову ділового спілкування, формування навичок користування мовними засобами для спілкування в різних ситуаціях, оформлення документів різних видів, вироблення умінь та навичок правильно висловлювати свої думки під час усної/писемної ділової комунікації, засвоєння етикету ділової кореспонденції, бесіди та ділової телефонної розмови.

Історія українського правопису

Викладач – кандидат філологічних наук, доцент Валентина ЮНОСОВА

Національна орфографія, починаючи з алфавіту й закінчуючи правилами вживання розділових знаків, є важливим складником етнічної культури і невід’ємним її зовнішнім атрибутом. Єдиний правопис консолідує національну культуру, етнос. Безладне розхитування орфографічних правил призводить до дестабілізації всіх норм літературної мови, дезорієнтує її носіїв, знижує грамотність населення, викликає елементи хаосу у словниках, у яких має бути чітко витримана правописна система.

Державна мова повинна мати стійкий правописний кодекс, обов’язковий для всіх громадян держави й друкованих органів. У непростій ситуації, що склалася в нашій орфографічній практиці, відбивається вся складність долі української писемно-літературної мови. Подекуди у пресі з’являються нефахові, некомпетентні міркування й оцінки. А правопис має ґрунтуватися на лінгвістичній, науковій основі.

Мета курсу – ознайомити студентів з історичним розвитком української орфографії.

Завдання курсу:

- ознайомити студентів із мовними нормами та проблемами їх кодифікації;

домогтися усвідомлення шляхів та особливостей формування орфографічних норм у правописних виданнях різних років;

- формувати вміння аналізувати зміни в правописі української мови впродовж ХХ – поч. ХХІ ст.;
- виробити практичні навички пояснювати правопис різних частин мови з урахуванням новітніх змін.

Культура мовлення та педагогічний етикет

Викладач – доктор педагогічних наук, професор Володимир НИЩЕТА

Навчальна дисципліна «Культура мовлення та педагогічний етикет» входить до циклу професійно орієнтованих у підготовці бакалаврів за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (українська мова і література). Англійська мова».

Мета дисципліни – озброїти майбутнього вчителя української мови найефективнішими формами, методами й технологіями організації педагогічного спілкування й дидактичної комунікації в освітньому процесі базової середньої освіти.

У теоретичному курсі передбачено висвітлення на лекційних заняттях проблемного типу загальних і прикладних питань культури мовлення, педагогічного етикету, педагогічного спілкування, дидактичної комунікації в площині сучасний надбань педагогічної риторики. На практичних заняттях передбачено (2) формувати вміння застосовувати сучасні підходи до організації комунікативної й риторичної діяльності в освітньому процесі й застосовувати їх у власній педагогічній діяльності з метою підвищення ефективності освітнього процесу й отримання високих освітніх результатів відповідно до вимог демократичного постіндустріального суспільства; (3) виробляти в студентів професійні навички, пов'язані з комунікативною й риторичною діяльністю; (4) формувати вміння розробляти й запроваджувати алгоритми й правила раціональної, доцільно організованої педагогічної діяльності в контексті мовленнєвої поведінки.

Завдання вивчення дисципліни:

- сформувати уявлення студентів про специфіку організації комунікативної й риторичної діяльності в ЗЗСО, методи, засоби, форми, форми організації навчання в контексті педагогічного спілкування;
- виробити професійні вміння й навички, пов'язані з мовленнєвою поведінкою, спрямовані на особистісно орієнтоване, розвивально-креативне навчання школярів;

- залучення студентів до культури мовлення й педагогічної практики з метою:
 - швидкого встановлення контактів із людьми;
 - формування вмінь генерувати ідеї й точно оформлювати їх у мовленні;
 - встановлення з оточенням взаєморозуміння;
 - ознайомлення з етикою мовленнєвої поведінки;
 - формування мовленнєвої відповідальності.
- формувати уміння ефективного нормативного мовленнєвого впливу;
- формування умінь і навичок оптимального мовлення.

Міждисциплінарні зв'язки з дидактикою, психологією, філософією, культурологією, риторикою, курсом сучасної української літературної мови.

Школознавство

Викладач – доктор педагогічних наук, професор Володимир НИЦЕТА

Метою викладання навчальної дисципліни «Школознавство» є ознайомлення студентів з організацією, змістом, принципами та методами управління системою національної освіти.

Основні завдання:

- **методичні:** забезпечити умови для опанування студентами основними поняттями, змістом і принципами побудови системи освіти, основними документами щодо функціонування й розвитку закладів освіти, методикою методичної роботи й наукової організації праці в умовах загальної середньої освіти;
- **пізнавальні:** ознайомити майбутніх учителів-словесників із системою загальних принципів побудови освіти в Україні й основними вихідними положеннями та структурою управління нею, проблемами й шляхами удосконалення керівництва роботою закладом загальної середньої освіти;
- **практичні:** сформувати вміння організації методичної роботи та створення освітнього середовища для наукової організації праці учнів і вчителів в базовій та профільній середній освіті, вивчати, узагальнювати та впроваджувати передовий педагогічний досвід раціонального прогнозування й планування своєї професійної діяльності.

Літературні премії та їх лауреати

Викладач – кандидат філологічних наук, доцент Ганна АЛЕКСАНДРОВА

Під час курсу здобувачам вищої освіти пропонується познайомитися з найпрестижнішими світовими літературними преміями (Нобелівська, Пулітцерівська, Гонкурівська, Премія пам'яті Астрід Ліндгрєн, премія імені Г. Х. Андерсена, Шевченківська премія та ін.) і цікавими фактами про них.

Античність: література, культура, вірування

Викладач – кандидат філологічних наук, доцент Ганна АЛЕКСАНДРОВА

Античність цілком слушно називають колискою європейської цивілізації, оскільки з неї беруть початок майбутні форми економіки, політичного устрою, права, природничих і гуманітарних наук, мистецтва, менталітету, філософії, моралі. Під час курсу здобувачам вищої освіти пропонується поринути в античний світ, дізнатися про справжні причини Троянської війни, пригоди Одісея, загадку Гомера, відкриття Трої Генріхом Шліманом, античний театр, відверту поезію Сапфо, імперію Олександра Македонського, тайну заслання Овідія, причини падіння Грецької імперії, могутність Октавіана Августа, храми і споруди Давньої Греції і Риму, традиції та обряди давнього світу тощо.

Куртуазні коди в літературі

Викладач – кандидат філологічних наук, доцент Ольга БОГОВІН

Навчальна дисципліна присвячена вивченню середньовічної куртуазної літератури та її впливу на формування моральних якостей та системи цінностей сучасного європейця: «І коли йде мова про справжню шляхетність, лицарський кодекс, і коли чоловік на побаченні дарує жінці троянду, будьте певні, нашими артеріями тоді струмують ще середньовічні метафори та уявлення. Трубадур, що співає серенаду під вікном своєї дами серця, кохання, що перемагає розлуку і саму смерть, – це звідти, з «темних» століть, коли потворне називали потворним, а прекрасне – прекрасним».

Історія України в літературі

Викладач – кандидат філологічних наук, доцент Марина БОГДАНОВА

Метою викладання навчальної дисципліни “Історія України в літературі” є вивчення студентами творів української літератури, що відображають історію України від давнини до сучасності; засвоєння найвизначніших історичних процесів, які лягли в основу історичних творів; визначення індивідуальних авторських рис.

Зарубіжна дитяча література

Викладач – доктор філологічних наук, професор Олена КОЛІНЬКО

Зарубіжна дитяча література – це невід’ємна частина світової літератури, тож вона підпорядкована законам розвитку літератури в цілому. Відтак вивчення зарубіжної дитячої літератури вписується в широкий історичний, культурний і літературний контекст і доповнить ваші знання з інших літературознавчих дисциплін.

Обираючи зарубіжну дитячу літературу, ви ознайомитеся з кращими зразками художньо вартісних творів, що входять в коло дитячого читання, акцентуючи, що художньо-образне слово є найбільш ефективним педагогічним інструментом виховання вихованості, без якої неможлива гуманізація, етизація та естетизація свідомості майбутнього громадянина; набуті знання зможете використати безпосередньо в своїй професійній діяльності, позаяк багато творів, які будуть читатися і аналізуватися, можна лише умовно вважати дитячими («Робінзон Крузо» Д. Дефо, серію романів Д. Роулінг про Гаррі Потера, книги Л. Керолла, «Елізіум» А. Андерсона та багато ін.), тут спрацьовує загальновідомий феномен, коли талановита, співзвучна своєму часові книга, є цікавою для читачів різного віку.

При вивченні творів зарубіжної дитячої літератури буде обов’язково присутній компаративний аспект, коли порівняння творів письменників чи то з фольклорними джерелами, чи з творами своїх сучасників, дасть змогу виявити спільне і відмінне в їх темах, мотивах, образах як в жанрах казкової, так і не казкової прози (скажімо, в казках Шарля Перро і братів Грімм, в творах Е. Т. А. Гофмана і А. Погорельського, Л. Керолла і А. Андерсона, Ч. Діккенса і У. Старка, Л. Баума і А. Волкова та ін.), щоб мати більш цілісне уявлення про епоху, напрям, стиль, течію, про естетичне, загальнолюдське і конкретно-історичне значення вивчених фольклорних та художніх дитячих творів.

Ви навчитеся писати відгук, рецензію на прочитаний твір; робити комп’ютерну презентацію на ту чи іншу тему, складати кросворди, акровірші, синквейни, тести; готувати буктрейлери про будь-яку книгу (класиків чи сучасних авторів).

Т. Г. Шевченко в літературі

Викладач – доктор філологічних наук, професор Ольга НОВИК

Життєвий і творчий шлях Тараса Шевченка став предметом зображення в творчості багатьох письменників. Вплив митця на розвиток української культури не обмежується тільки безпосередньо його творчістю, але вагому роль відіграє й рецепція постаті письменника в творах інших митців, і знання автобіографічних моментів творчості самого Тараса Шевченка.

Вивчення курсу уможливить поглиблене вивчення життєвого і творчого шляху Тараса Шевченка, проаналізувати найбільш відомі твори, де митець є

художнім образом, розвивати у студентів уміння використовувати набуті базові знання з порівняльного літературознавства при інтерпретації Шевченкового тексту.

Курс передбачає ознайомлення з такими темами, як: біблійні мотиви у творчості Кобзаря, Шевченко як перекладач, Шевченко й антична література, переклади Шевченкових творів мовами народів світу, поетична Шевченкіана тощо. й перекладів з Шевченка чужими мовами, Шевченко у творах інших митців, Шевченко і Шекспір, Шевченко і Пушкін, Шевченко і Міцкевич.

Зокрема розглянуто такі твори, як «Автобіографія», «Щоденник», повість «Художник», окремі поезії самого Тараса Шевченка, роман. Українські ночі, або родовід генія. Повість про Шевченка» Єнджеєвича Є., роман Оксани Іваненко «Тарасові шляхи», роман Зінаїди Тулуб «В степу безкраїм за Уралом», оповідання Івана Андрусика «Нечиста сила», поезії про Шевченка.

Еволюція сюжетів та образів у давній та класичній літературі

Викладач – доктор філологічних наук, професор Ольга НОВИК

Традиційні та мандрівні сюжети та образи в давній та класичній літературі поєднують впливи різних літератур. За походженням сюжети, образи були як з Біблії, античної літератури, фольклору, та і з відомих літературних текстів різних народів. При цьому вони не були статичними, а перебували в динаміці, розвитку. Еволюція такого літературного матеріалу залежала від багатьох факторів. Ознайомлення з курсом поглибить знання про сюжети та образи, що побутували в давній та класичній літературі, вміння порівнювати й аналізувати художні твори.

Оригінальна інтерпретація увиразнюється при порівнянні художніх творів різних напрямів, стилів, різнонаціональних літератур. Зокрема є низка сюжетів та образів барокової літератури, які побутують в романтичному письменстві.

Образи тварин в художній літературі

Викладач – доктор філологічних наук, професор Ольга НОВИК

Тварини в художній літературі від давнини до сучасності постають образами, символами, втіленням ідей та супутниками героїв. Частина образів зберігає стереотипне відтворення ще міфологічних уявлень, частина є оригінальними авторськими інтерпретаціями.

Найпоширенішим в літературі різних народів є образ kota, який побутував і в фольклорі, і в літературі різних художніх напрямів. Кіт-порадник, кіт-компаньйон, кіт-вчений, кіт-містична істота, кіт-інопланетянин, кіт-детектив та багато інших іпостасей цього героя в художніх текстах світового письменства.

Ще є низка популярних героїв – лис (Райнеке Лис, Лис Микита, лис, якого приручив Маленький принц і багато інших образів), вовк (від фольклорного

вовчика-братика і до вовкулаки в сучасному фентезі), ведмідь (від Вінні Пуха до ведмедя-шатуна, ведмедя-піаніста), їжак, білка, мавпа, миша та багато інших тварин в літературі.

Завдяки вивченню курсу буде поглиблено знання про поняття «образ», «герой», «інтерпретація», вміння характеризувати персонажа, виокремлювати головних і другорядних персонажів, орієнтуватися в обширі художніх текстів, які можна залучити до позакласного читання.

Бестселери ХХ-ХХІ століття

Викладач – доктор філологічних наук, професор Софія ФІЛОНЕНКО

Цей курс – про те, як книжки стають актуальними, модними, популярними, а їхні автори – зірковими й культовими. Ви дізнаєтеся про феномен бестселера, його історію, про секрети популярності літературних творів Агати Крісті, Маргарет Мітчелл, Яна Флемінга, Дена Брауна, Лорен Вайсбергер, Едгара Берроуза та інших письменників, про бестселери у жанрах детективу, фантастики, любовного та шпигунського роману, нуару, трилера, горора тощо. За допомогою методу проектів ви навчитеся вигадувати сіквели та приквели до творів, писати рецензії і фанфіки, знімати відеоогляди, малювати комікси та настільні ігри, робити колажі; зможете зорієнтуватися в морі сучасної популярної літератури, її трендів і брендів, а також використати ці знання й навички в роботі зі школярами.